

Ex post hodnocení Strategického plánu LEADER MAS Hrubý Jeseník - VESNIČKAMI POD HORAMI K DOMÁCÍMU ŠTĚSTÍ

Místní akční skupina
HRUBÝ JESENÍK

1. Úvod

Realizace Strategického plánu LEADER MAS Hrubý Jeseník - VESNÍČKAMI POD HORAMI K DOMÁCÍMU ŠTĚSTÍ byla zahájena přípravou strategie v roce 2008 a následným podpisem dohody dne 5. 8. 2009, kdy byla zahájena jeho faktická realizace.

Doba realizace strategického plánu byla v původním nastavení na programové období 2008 – 2013. V MAS Hrubý Jeseník byla zahájena v roce 2009 a ukončena byla 30. 6. 2015 oficiálním datem ukončení programového období.

1.1. Název MAS, právní forma

Název MAS: Místní akční skupina Hrubý Jeseník
Právní forma: Občanské sdružení

1.2. Datum podpisu Dohody se SZIF: 5. 8. 2009

1.3. Základní údaje:

Tabulka 1 Základní údaje

	Původní stav*	Stav k 30. 6. 2015
Počet obcí	11	28
Počet obyvatel	28 940	37 044
Rozloha MAS (km ²)**	290,00	546,30
Počet členů celkem	21	64
veřejný sektor	7	26
neveřejný sektor	14	38

* dle SPL předloženého k registraci Žádosti o realizaci SPL

** zaokrouhleno na 2 desetinná místa

2. Popis SPL, Fichí a rozpočtu

2.1. Složení SPL

2.1.1. Přehled cílů

Na základě strategické vize zformulovala MAS základní strategické cíle pro období 2007 - 2013. Základní podmínkou bylo zlepšení podmínek k životu na venkově.

Cíle:

1. Rozvoj drobného podnikání a služeb na území MAS a jeho propagace a marketing
2. Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu na území MAS a jeho propagace
3. Zlepšení základních služeb a kvality života na území MAS
4. Zachování a obnova historického a kulturního dědictví na území MAS

2.1.2. Přehled priorit

SPL definoval 4 základní priority MAS a specifické cíle realizované v rámci SPL:

1. Rozvoj podnikatelského prostředí

- Rozvoj podniků nejmenších velikostí – mikropodniků
- Rozvoj nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb
- Rozvoj a obnova tradičních řemesel a služeb
- Vytváření nových pracovních míst a rozvoj hospodářské struktury nezemědělských aktivit
- Propagace a marketing podnikatelských aktivit

2. Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu

- Rozvoj návštěvnické infrastruktury v lesích i mimo les
- Rozvoj a zlepšení ubytovacích kapacit na venkově
- Doplnění infrastruktury pro cestovní ruch – sport, wellness apod.
- Propagace vybudované infrastruktury a území MAS

3. Zlepšení vybavenosti a vzhledu sídel

- Obnova a rozvoj vesnic v oblasti technické infrastruktury a zlepšení vzhledu obcí
- Rozvoj občanské vybavenosti a služeb v obcích

4. Obnova historického a kulturního dědictví

- Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

2.1.3. Přehled Fichí¹

Fiche 1 - Podpora zakládání mikropodniků a jejich rozvoje, ubytování, sport

Opatření PRV III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Hlavní opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje, záměr a), b), c), d)

Vedlejší opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu b)

Fiche 2 - Investice do lesů - provozovny

Opatření PRV I.1.2. Investice do lesů

Hlavní opatření I.1.2.2. Technické vybavení provozoven

Fiche 3 - Investice do lesů - infrastruktura

Opatření PRV I.1.2. Investice do lesů

Hlavní opatření I.1.2. Investice do lesů

Fiche 4 - Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Opatření PRV I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Hlavní opatření I.1.3.1 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

¹ Jde o Fiche původní, tak jak byly podány při žádosti o dotaci v roce 2008

Fiche 5 - Neproduktivní investice v lesích

Opatření PRV II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích
Hlavní opatření II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích

Fiche 6 - Cestovní ruch – veřejné projekty

Opatření PRV III.1.3 Podpora cestovního ruchu
Hlavní opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu, záměr a)
Vedlejší opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova záměr b)

Fiche 7 - Obnova a rozvoj vesnic

Opatření PRV III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
Hlavní opatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic, záměr a), b)
Vedlejší opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova záměr b)

Fiche 8 - Občanské vybavení a služby

Opatření PRV III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
Hlavní opatření III.2.1.2 Občanské vybavení a služby
Vedlejší opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova záměr c)

Fiche 9 - Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Opatření PRV III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
Hlavní opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

2.1.4. Počet aktualizací SPL, k jakému datu byl SPL aktualizován

Podstatnější aktualizace byla provedena během roku 2011, kdy na základě provedené předběžné evaluace a na základě dalších změn Pravidel došlo k úpravě některých priorit a cílů, následně i některých Fichí. V souvislosti s tím byly provedeny rovněž úpravy finančního plánu, kdy na tyto neaktualizované Fiche nebyly vyčleněny žádné prostředky.

Tabulka 2 Aktualizace Fichí provedené v roce 2011

Fiche	Původní	Aktualizované 2011
Fiche 1	Podpora zakládání mikropodniků a jejich rozvoje, ubytování, sport	Rozvoj drobného podnikání
Fiche 2	Investice do lesů - provozovny	---
Fiche 3	Investice do lesů - infrastruktura	---
Fiche 4	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	---
Fiche 5	Neproduktivní investice v lesích	Les k rekreaci a poznání
Fiche 6	Cestovní ruch - veřejné projekty	Rozvoj měkké turistiky
Fiche 7	Obnova a rozvoj vesnic	Rozvoj a obnova obcí
Fiche 8	Občanské vybavení a služby	Občanské vybavení a služby
Fiche 9	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	Obnova historického a kulturního dědictví

Fiche 10	---	Ubytování a sport
----------	-----	-------------------

Hlavní aktualizace SPL byla provedena po evaluaci uskutečněné v roce 2011. Další změny Fichí byly provedeny na základě každoročně prováděného sledování a vyhodnocování čerpání finančních prostředků žadateli z jednotlivých Fichí, resp. jejich zájmu. Z důvodu nezájmu či zájmu žadatelů byla ve Fichích rovněž zrušena všechna vedlejší opatření, popř. byly vytvořeny Fiche nové.

Tabulka 3 Celkový přehled aktualizací a nově vytvořených Fichí

Priorita	Fiche	Opatření/ Podopatření	Fiche původní	Fiche aktualizovaná 2011	Fiche aktualizovaná 2012	Fiche aktualizovaná 2013	Fiche aktualizovaná 2014
1	Fiche 1	III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	Podpora zakládání mikropodniků a jejich rozvoje, ubytování, sport	Rozvoj drobného podnikání	Rozvoj drobného podnikání	Rozvoj drobného podnikání	Rozvoj drobného podnikání
1	Fiche 2	I.1.2.2. Technické vybavení provozoven	Investice do lesů - provozovny	---	Lesnické provozovny	Lesnické provozovny	---
2	Fiche 3	I.1.2.3. Lesnická infrastruktura	Investice do lesů - infrastruktura	---	---	---	---
1	Fiche 4	I.1.3.1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	---	Výroba potravin	Výroba potravin	---
2	Fiche 5	II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích	Neproduktivní investice v lesích	Les k rekreaci a poznání	---	Les k rekreaci a poznání	---
2	Fiche 6	III.1.3.1 Rozhledny, pěší trasy, vinařské stezky, hippostezky a další	Cestovní ruch - veřejné projekty	Rozvoj měkké turistiky	---	Rozvoj měkké turistiky	---
3	Fiche 7	III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic	Obnova a rozvoj vesnic	Rozvoj a obnova obcí	Rozvoj a obnova obcí	Rozvoj a obnova obcí	---

		záměr a)					
3	Fiche 8	III.2.1.2 Občanské vybavení a služby	Občanské vybavení a služby	Občanské vybavení a služby	---	Občanské vybavení a služby	Občanské vybavení a služby
4	Fiche 9	III.2.2 – Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	Obnova historického a kulturního dědictví	---	Obnova historického a kulturního dědictví	Obnova historického a kulturního dědictví
2	Fiche 10	III.1.3.2 Ubytování, sport	---	Ubytování a sport*	Ubytování a sport	Ubytování a sport	---
1	Fiche 11	I.1.1.1. Modernizace zemědělských podniků	---	---	Stavby pro zemědělství*	Stavby pro zemědělství	---
1	Fiche 12	III.1.1 – Diverzifikace činností nezemědělské povahy	---	---	Nezemědělská činnost zemědělců*	Nezemědělská činnost zemědělců	---

*Nově vytvořená Fiche

2.2. Předpokládaný rozpočet, skutečně čerpaný rozpočet

Z níže uvedeného přehledu je zřejmé, že největší zájem dle objemu čerpání žadatelů byl v rámci Fiche 8 Občanské vybavení a služby (42,3 % celkového rozpočtu), Fiche 7 Rozvoj a obnova obcí (21,7% celkového rozpočtu) a Fiche 9 Obnova historického a kulturního dědictví (18,1 % celkového rozpočtu). Naopak nulový zájem byl u Fiche 2 Lesnické provozovny, Fiche 3 Investice do lesů – infrastruktura, Fiche 5 Les k rekreaci a poznání, Fiche 11 Stavby pro zemědělství a Fiche 12 Nezemědělská činnost zemědělců.

Tabulka 4 Čerpání alokace na jednotlivé Fiche

	% z rozpočtu (dle platného SPL)	% z rozpočtu (stav k 30.6.2015)*	Podané žádosti		Schválené žádosti**		Proplacené projekty	
			ks	Kč	ks	Kč	ks	Kč
Fiche 1	13	2,0	4	558 154	3	408 154	2	366 207
Fiche 2	2	0	0	0	0	0	0	0
Fiche 3	0	0	0	0	0	0	0	0
Fiche 4	2	2,0	1	415 000	1	415 000	1	415 000

Fiche 5	2	0	0	0	0	0	0	0
Fiche 6	9	5,9	2	1 194 210	2	1 194 210	1	311 310
Fiche 7	11	21,7	7	5 297 613	6	4 423 029	6	4 323 719
Fiche 8	33	42,3	23	11 451 117	15	8 613 503	13	7 987 026
Fiche 9	19	18,1	15	4 684 117	12	3 684 054	12	3 456 025
Fiche 10	7	8,0	6	2 235 060	5	1 635 060	5	1 598 503
Fiche 11	1	0	0	0	0	0	0	0
Fiche 12	1	0	0	0	0	0	0	0
	100	100	58	25 835 271	44	20 373 010	40	18 457 790

* % je uváděna výše dotace zaregistrovaných projektů z dané Fiche na SZIF

**je uváděna výše dotace schválených žádostí z dané Fiche na SZIF

2.3. Alokace

Tabulka 5 Čerpání alokace na projekty

Stav k	Celková alokace (Kč)	Alokace IV.1.2 (Kč)	Zazávazkováno IV.1.2 (Kč)*	Proplaceno IV.1.2 (Kč)*
2009	4 052 811,00	3 242 249	2 266 954	2 266 954
2010	4 106 150,00	3 284 920	3 121 329	3 121 329
2011	4 003 032,00	3 202 426	4 287 852	4 269 027
2012	5 428 497,00	4 342 798	2 034 954	1 957 934
2013	6 142 021,00	4 913 617	6 683 748	6 065 828
2014	1 681 508,20	869 710	825 273	776 768
Celkem	25 414 019	19 855 719	19 220 110	18 457 840

* Vztahováno na projekty zaregistrované v daném roce

2.4. Výzvy

Tabulka 6 Vyhlašované Fiche dle Výzev

číslo výzvy	1. výzva	2. výzva	3. výzva	4. výzva	5. výzva	6. výzva	7. výzva	8. výzva
Termín výzvy	14.8. - 15.9.2009	15.3. - 13.5.2010	13.9.- 14.10.2010	1.9.- 6.10.2011	1.9.- 28.9.2012	11.2.- 15.2.2013	16.5.- 17.5.2013	6.1.- 10.02.2014
Fiche 1		x			x	x	x	x
Fiche 2					x	x		
Fiche 3								
Fiche 4					x	x	x	
Fiche 5						x		
Fiche 6	x					x		

Fiche 7	x				x	x		
Fiche 8		x		x		x	x	x
Fiche 9		x	x	x		x		x
Fiche 10				x	x	x		
Fiche 11					x	x		
Fiche 12					x	x		

3. Metodický přístup

3.1. Pracovní tým

Kancelář:

- Bc. Ivana Metelková
 - manažerka – od 27. 4. 2009 – 31. 5. 2015
 - projektová manažerka – od 1. 6. 2015
- Bc. Zuzana Metelková
 - projektová manažerka – od 1. 1. 2010 – 10/2012, mateřská dovolená
- Mgr. Zdeněk Macrineanu
 - projektový manažer – od 1. 4. 2014, od 1. 6. 2015 pověřený manažer
- Ing. Pavel Kolář, projektový manažer – od 1. 1. 2015

Výběrová komise:

- Michal Kafura
- Ing. Lubomír Klaban
- Ing. Petra Kostková
- Ing. Pavla Müllerová
- Mgr. Renata Rychlíková
- Pavel Pattermann

Externí firma:

- Bc. Eva Bílá, účetní

3.2. Zdroje údajů pro monitoring

Základním zdrojem informací byly složky realizovaných projektů, rozhovory s příjemci dotací, ale i s potencionálními žadateli. Monitoringem bylo sledováno dodržování pravidel a náležitostí programu Leader. Monitoring byl prováděn průběžně, po celou dobu realizace SPL.

Průběžně byla sledována realizace projektů v souladu s předloženou charakteristikou projektů – popisem, dokumentací, na kterou byla dotace přidělena, a zároveň bylo průběžně sledováno naplňování monitorovacích ukazatelů.

3.3. Monitorovací indikátory

Tabulka 7 Plnění monitorovacích indikátorů

Monitorovací indikátor	Plánovaná hodnota dle původního SPL	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Dosažená hodnota k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
Počet obnovených nebo nových objektů zajišťujících vybavenost sídel (občanská vybavenost, služby)	2	2	2	100
Počet obnovených nebo nových objektů a ploch zajišťujících vybavenost sídel (zájmové, kulturní a sportovní aktivity)	2	8	12	150
Počet km nově budované nebo obnovené infrastruktury	2	3,4	3,435	101,03
Počet m ² obnovených veřejných prostranství	500	500	4930	986
Počet obnovených objektů kulturního dědictví	4	6	8	133,33
Počet studií či soupisů kulturního dědictví	2	0	2	100
Počet zřízených stálých expozic a muzeí	1	1	2	200
Počet km pěších, cyklistických tras, hipostezek	5	5	3,5	70
Počet podpořených mikropodniků	2	5	9	180
Počet podpořených obcí a měst	4	10	15	150
Počet podpořených neziskových organizací	2	9	12	133,33
Počet opatření k poskytování informací o území a místní rozvojové strategii	4	20	48	240
Počet vzdělávání členů, kteří se podílí na přípravě a implementaci místní rozvojové strategie	4	12	20	166,67
Počet propagačních akcí	4	8	10	125

(seminářů)				
Počet nově zřízených pracovních míst	2	2	3,435	171,75

3.4. Hodnotící otázky

3.4.1. Povinné hodnotící otázky

1. Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?
2. Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?
3. Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?
4. Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?

3.4.2. Další zvolené hodnotící otázky

1. Byly alokované finanční zdroje v jednotlivých opatřeních a aktivitách dostatečné, aby pomohly dosáhnout požadovaných výsledků v oblasti svých priorit?
2. Klíčové ukazatele specifické pro region a požadavky na informace umožňující posoudit efektivitu, účinnost a vhodnost Fiche pro SPL.

3.5. Způsob zodpovězení hodnotících otázek

Definování klíčových ukazatelů:

- monitorovací indikátory
- počet projektů
- výše alokace

Otázky prošly expertním zhodnocením vycházejícím ze znalosti území a zkušenosti zpracovatelů.

4. Odpovědi na hodnotící otázky

4.1. Otázka 1: Do jaké míry napomohla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

4.1.1. Analýza dat a dalších ukazatelů (popis dat a ukazatelů, popis vnějších vlivů)

Zdroj dat:	Složky projektů
Ukazatel:	Počet vzniklých pracovních míst
Vnější vlivy:	Míru podpory vzniku nových pracovních příležitostí lze hodnotit statistickými daty i dalšími charakteristikami, jako je v případě cestovního ruchu či občanské vybavenosti zlepšení a rozšíření služeb pro návštěvníky i obyvatele, zvýšení konkurenceschopnosti

firmy apod. Do hodnocení vstupuje nastavení udržitelnosti pracovních míst, legislativa, daňové a administrativní zatížení podnikatelů, kupní síla obyvatel, dostupný kapitál a nastavení dotační politiky.

4.1.2. Odpověď na hodnotící otázku

Realizací strategie vznikla 3,435 pracovní místa, na jejichž vytvoření měla vliv udělená podpora. Všechna vznikla v souvislosti s projekty v oblasti cestovního ruchu nebo občanské vybavenosti. Realizací projektů došlo ke zlepšení a rozšíření služeb pro návštěvníky i obyvatele regionu. Byly např. vybudovány: půjčovny sportovních potřeb, zázemí pro sportovní klub, pěší stezky apod. Z oblasti diverzifikace zemědělských činností nebyl podán žádný projekt.

Dá se říci, že realizace SPL měla na vytváření pracovních míst v regionu omezený vliv. Hodnota monitorovacího indikátoru je sice splněna nad stanovený rámec, ale ten byl již od počátku stanoven s ohledem na znalost situace v území.

Při současné době udržitelnosti pracovních míst, legislativě a daňovém nastavení, je budování kapacit pro zaměstnanost značně obtížné. Obdobně o diverzifikaci činností zemědělců pro nezemědělskou činnost není při současném nemotivujícím nastavení zemědělské politiky ze strany zemědělců v území zájem.

4.2. Otázka 2 Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?

4.2.1. Analýza dat a dalších ukazatelů (popis dat a ukazatelů, popis vnějších vlivů)

Zdroj dat:	Vnější zdroje, rozhovory
Ukazatel:	Expertní zhodnocení
Vnější vlivy:	Podnikatelské prostředí i oblast cestovního ruchu nepříznivě ovlivňuje celkové nastavení daňových a dalších legislativních povinností a administrativní zátěže podnikatelů, nedostatek kapitálu a nízká kupní síla obyvatel. To působí neblaze na podnikatelské aktivity a tak chybí větší převis poptávky požadavků na dotaci kvalitních rozvojových projektů, které by v konkurenci přinášely území ten nejlepší prospěch. Stav podnikatelského prostředí spolu s nastavením udržitelnosti pracovních míst na dobu 5 let je pak hlavní překážkou jejich vzniku.

4.2.2. Odpověď na hodnotící otázku

Cíl 1: Rozvoj drobného podnikání a služeb na území MAS a jeho propagace a marketing

V oblasti rozvoje drobného podnikání byly podány 4 projekty, z toho byly dokončeny pouze dva. Jeden projekt neuspěl v hodnocení a od realizace dalšího projektu žadatel nakonec odstoupil. Realizován byl inovační projekt z oblasti včelařství (potravinářství), kdy byla pořízena linka na stáčení medu a projekt, který se týkal podpory rozvoje zednictví a tesařství, směřoval tedy ke zlepšení stávajícího stavu. Součástí obou realizovaných projektů byly marketingové aktivity.

Počáteční nedůvěra podnikatelů k podávání žádostí o dotaci se na konci období lepšila, nicméně přetrvávaly problémy s nedostatkem kapitálu na financování projektu a očekávaná administrativní zátěž, která mnohé žadatele, kteří se přišli dotazovat, odradila. Drobní podnikatelé (OSVČ) nemají zaměstnance, kteří by jim mohli s realizací projektů pomoci a přístup k finančním zdrojům je pro ně mnohdy neřešitelný.

Cíl 2: Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu na území MAS a jeho propagace

V oblasti cestovního ruchu bylo podáno celkem 6 projektů, z toho bylo dokončeno 5, jeden neuspěl při hodnocení. Všechny projekty z oblasti CR, bez ohledu na vytvoření pracovních míst, přispěly k rozvoji podnikání, rozšíření kapacit poskytovaných služeb. Tyto projekty také lze hodnotit jako rozvojové neboť všechna nová pracovní místa za celé období vznikla právě při jejich realizaci.

Do oblasti cestovního ruchu lze zařadit i 2 projekty spolupráce s dalšími místními akčními skupinami, byla vybudována naučná stezka a mobilní průvodce RegTim.

Cíl 3: Zlepšení základních služeb a kvality života na území MAS

Největší zájem žadatelů byl právě v oblasti tohoto cíle. Celkem bylo podáno 29 projektů, z toho bylo vybráno k realizaci a také dokončeno celkem 19 projektů. Zde byl také největší převis žadatelů z řad obcí, škol a neziskových organizací, kteří nemohli být uspokojeni zejména z důvodu nedostatku finančních prostředků.

Pestré spektrum žadatelů odpovídalo i pestrému zaměření projektů, od volnočasových a sportovních aktivit (13 projektů), po veřejná prostranství a infrastrukturu (6 projektů).

Cíl 4: Zachování a obnova historického a kulturního dědictví na území MAS

Druhou nejpožadovanější oblastí je oblast historického a kulturního dědictví. Zde bylo podáno celkem 15 projektů, z toho jich bylo realizováno 12. I zde byl převis žadatelů, kteří nemohli být uspokojeni z důvodu nedostatku finančních prostředků.

V rámci projektů byly vytvořeny např. 2 výstavní expozice, obnoveny památky či pořízeny 2 studie.

Celkově lze pozitivně hodnotit naplnění cílů v oblasti zlepšení základních služeb a kvality života, zachování a obnovy historického a kulturního dědictví či rozvoje trvale udržitelného cestovního ruchu, horší plnění je v oblasti rozvoje drobného podnikání a služeb a zejména tvorby nových pracovních míst, které je způsobeno zejména vnějšími vlivy. V rámci možnosti dostupných zdrojů byly cíle strategie naplňovány.

4.3. Otázka 3: Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

4.3.1. Analýza dat a dalších ukazatelů (popis dat a ukazatelů, popis vnějších vlivů)

Zdroj dat: Vnější zdroje, rozhovory

Ukazatel: Expertní zhodnocení

Vnější vlivy: Potřeby území mnohdy nepotkávají s tematickým nastavením dotačních programů. Co se týče zdrojů, území ani dotační zdroje nenabízely dostatečné množství finančních zdrojů pro pokrytí potřeb území.

Nastavení dotační politiky pro zemědělské subjekty je nemotivuje k vyvíjení místní produkce v místě či k činnostem týkajícím se obnovy krajiny (kromě prostého sečení) či spolupráce s ostatními subjekty.

Administrativní zátěž a obtížnost veřejných zakázek při realizaci projektů, spolu s nedostatkem kapitálu odrazuje všechny druhy žadatelů, zejména podnikatelů a neziskových organizací, ale mnohdy i obcí.

Byrokratická zátěž je obtížná i pro samotnou MAS, protože omezené finanční zdroje neumožňují MAS, věnovat dostatečný prostor důležitým činnostem, jako je motivace a komunikace v území, rozvoj spolupráce, příprava projektů a jejich koordinace a další důležité aktivity, které vnímá jako středobod svého zájmu a své činnosti.

4.3.2. Odpověď na hodnotící otázku

Přístup Leader je založen na 7 principech:

1. Místní rozvojová strategie
2. Přístup zdola nahoru – o budoucnosti regionu rozhodují lidé z území, znající jeho tradice a potřeby,
3. Partnerství veřejných a soukromých subjektů,
4. Integrované a vícektorové akce,
5. Inovativnost – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů,
6. Síťování – výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,
7. Spolupráce – společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemích.

– Přístup 1. Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí

Jako cílová oblast pro provádění zásahů bylo zvoleno homogenní, společensky soudržné území, které se v našem případě vyznačuje spíše než tradicemi, omezenou místní identitou, pocitem sounáležitosti a zejména společnými potřebami.

Zvolená oblast byla dostatečně ucelená a vyznačovala se jasně definovanými potřebami, které však nemohly být všechny naplněny. Za prvé se potřeby území mnohdy nepotkávají s nastavením dotačních programů, za druhé území ani dotační možnosti nenabízely dostatečné množství zejména finančních zdrojů. Převís žadatelů ve dvou z realizovaných oblastí (Zlepšení základních služeb a kvality života a Zachování a obnova historického a kulturního dědictví) jasně deklaruje nedostatečnou alokaci a vysokou místní potřebu.

– Přístup 2. Přístup „zdola nahoru“

Přístup „zdola nahoru“ je mnohdy vnímán jako protiklad k přístupům „shora dolů“ ze strany regionálních orgánů (politiků), místo jako možnost k dosažení lepších společných výsledků. Snaha o zapojení místních účastníků hospodářské a sociální sféry a reprezentativních veřejných a soukromých institucí mnohdy selhává právě na tomto chápání, ale i na časové vytíženosti všech subjektů. Proto byly realizovány aktivity vedoucí ke zvyšování povědomí, školení, účasti a zapojení místní populace při provádění strategie, hodnocení a realizaci zvolených projektů, které ve všech částech vždy bylo prováděno s co nejvyšší mírou transparentnosti.

– Přístup 3. Partnerství veřejných a soukromých subjektů - MAS

Zřizování místního partnerství „místní akční skupiny“ (MAS) je původním rysem přístupu Leader. Jako takové se místní partnerství podílelo na přípravě i realizaci strategie. Místní partnerství se rovněž aktivně podílelo na výběru projektů za dodržení podmínek nezávislosti, transparentnosti výběru a nepodjatosti

Stránka 13 z 19

Místní akční skupina
HRUBÝ JESENÍ

osob, které se na výběru podílely. Partneři jsou také prostřednictvím orgánů zapojeni do rozhodovacích procesů partnerství. Široká veřejnost se zapojovala zvláště prostřednictvím projektů spolupráce, které byly také nejlepší formou propagace MAS.

– Přístup 4. Integrované a vícesektorové akce

Integrovaný přístup se objevoval zejména v oblasti cestovního ruchu, kde lze jednotlivé projekty hodnotit ve vzájemné vazbě a souvislostech. Všechny pak tvoří jakýsi ucelený systém, který celkově napomáhá posilování tohoto odvětví, postaveného na místním přírodním a kulturním prostředí.

Snaha o sdružování místních účastníků do společných projektů a víceodvětvových akcí se objevovala spíše sporadicky, přes snahu MAS preferovat právě tyto projekty. V rámci realizace projektů docházelo ke kombinování zejména lidských zdrojů. Ke konci období se stále více projevoval posun k dostatečnému chápání přínosu takto realizovaných projektů a jejich potřebnosti v rámci komunity při zohlednění společné potřeby území. Vícesektorové projekty se objevovaly zejména v oblasti obnovy památek a spolupráce škol, sportu a škol apod.

– Přístup 5. Inovativnost – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů

Inovativní projekty jsou důležitým předpokladem činnosti partnerství, jak pro samotný přínos nových řešení, tak pro jejich využití jako příkladů dobré praxe i pro ostatní žadatele. Nejasné definování inovací ze strany donorů znesnadnilo chápání inovací i pro žadatele. Přesto se podařilo uskutečnit zajímavé inovativní projekty – zejména: pořízení ojedinělé a na míru vytvořené linky na stáčení medu, obnovu původní kapličky na starých základech, vybudování elektronického turistického informačního systému v rámci projektu spolupráce, který je svým významem nadregionální apod.

– Přístup 6. Síťování – výměna zkušeností mezi skupinami LEADER

MAS iniciovala zájem o členství v Celostátní síti pro venkov, avšak ze strany CSV nevzešla žádná reakce. MAS je členem Krajské a Národní sítě místních akčních skupin ČR, kdy na krajské úrovni probíhaly pravidelné schůzky zaměřené na předávání zkušeností, přípravu společných projektů a další témata. Obdobně na úrovni NS MAS pak byla kromě předávání zkušeností a znalostí dalším tématem i příprava na další programovací období. MAS se aktivně podílela na činnostech KS MAS i NS MAS (člen PS Vize).

– Přístup 7. Spolupráce – společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemí

MAS spolu s dalšími partnerskými MAS realizovala dva projekty spolupráce, které byly zaměřeny na rozvoj udržitelného cestovního ruchu - vybudování elektronického turistického informačního systému a naučné stezky. Nastavení podmínek projektů spolupráce však již nenašlo podporu u členů a další projekty proto nebyly realizovány.

Podpora místních partnerství a jejich účasti v sítích je bezesporu žádoucí ve všech směrech a vede ke křiveným výsledkům. Bez této podpory by nedošlo k posunu, který již nastal. Omezené finanční zdroje však nedovolují výraznější zásahy v území, které by území dostatečně jasně prokázaly nutnost a zejména prospěšnost výše uvedených přístupů.

V technicko-technologické rovině téměř každý projekt přináší inovativní pozitivní změnu a je jen věcí míry posouzení, jak tyto projekty vnímá území. Inovační postupy, jako jsou sociální inovace, netradiční způsoby řízení, zapojování veřejnosti a spolupráce nejsou až na výjimky územím ještě příliš akceptovány.

Potřeba spolupráce, vícesektorových a integrovaných řešení včetně inovací musí vycházet ze samotného území, pokud území potřebnost nevnímá jako prioritu, samotné nastavení preferenčních kritérií nestačí. Až přirozeným vývojem a postupnou motivací a vysvětlováním může dojít k žádoucímu posunu, což je práce na dalších x let. Nízká míra spolupráce území se odráží i v neochotě území finančně podporovat projekty spolupráce, pokud nenesou výraznější investici.

3.5. Otázka 4 Do jaké míry přispěla implementace přístupu LEADER ke zlepšení místní správy?

3.5.1. Analýza dat a dalších ukazatelů (popis dat a ukazatelů, popis vnějších vlivů)

Zdroj dat:	Složky projektů, rozhovory, dokumentace MAS
Ukazatel:	Expertní zhodnocení
Vnější vlivy:	Do hodnocení stavu místní správy vstupuje časové a zejména finanční hledisko, které ovlivňuje personální i materiální kapacity žadatelů, partnerů i MAS. Je tedy nutné dát do souvislosti dostupné kapacity ovlivněné danými finančními zdroji a nároky, které jsou na tyto kapacity kladeny. Nerovnováha těchto dvou hledisek pak významně ovlivňuje výsledný stav.

Jak podpora podnítila zapojení veřejnosti? Hodnocení má dvě roviny: zapojování veřejnosti ze strany MAS a zapojování veřejnosti ze strany partnerů, resp. žadatelů.

Zapojování veřejnosti ze strany MAS se člení na aktivity prováděné za účelem animace, resp. propagace SPL a podporu potenciálních příjemců:

- informovanost potenciálních žadatelů o dostupných výzvách, jejich nastavení a dalších podmínkách k přípravě projektů
- zveřejňování na webových stránkách, v tisku, na stránkách obcí apod.
- konzultace projektů a žádostí
- informace o realizovaných projektech, přípravě nových výzev i dalších aktivitách vykonávaných MAS
- propagace SPL prostřednictvím projektů spolupráce - propagační akce, naučná stezka, publikace, workshopy, semináře
- vydávání e-občasníku apod.

Zapojování veřejnosti ze strany partnerů, resp. žadatelů probíhá při přípravě, ale i realizaci projektů a spolupráci s MAS. Někteří členové postupně chápou, že není možné upřednostňovat vlastní zájmy nad zájmy regionu, a že větší užitek i pro ně samotné může plynout ze vzájemné kooperace a spolupráce, než z jednorázových a neprovázaných kroků.

3.6. Otázka 5 Byly alokované finanční zdroje v jednotlivých opatřeních a aktivitách dostatečné, aby pomohly dosáhnout požadovaných výsledků v oblasti svých priorit?

Zdroj dat:	Složky projektů, rozhovory, dokumentace MAS
------------	---

Ukazatel: Expertní zhodnocení

Vnější vlivy: Výše alokace byla stanovena jako maximální ze strany Mze, požadavky a potřeby území do stanovení výše alokace nevstupovaly. Výše alokace vycházela pouze z počtu obyvatel a rozlohy území.

Odpověď:

Celkově bylo na základě dostupné alokace schváleno 75,86 % podaných projektů a 78,86 % požadovaných finančních prostředků. Vzhledem k tomu, že výše alokace byla dopředu žadatelům známa a jejich požadavky byly výši alokace ve značné míře přizpůsobeny, dá se předpokládat, že skutečně potřebné prostředky byly mnohonásobně vyšší. K tomu, aby došlo k vyšší tvorbě pracovních míst a k realizaci významných rozvojových hospodářských projektů však finanční prostředky nebyly v žádném případě dostatečné.

3.4. Klíčové ukazatele specifické pro region a požadavky na informace umožňující posoudit efektivitu, účinnost a vhodnost Fiche pro SPL

Regionální specifické klíčové ukazatele vycházejí z nastavení vybraných monitorovacích indikátorů pro realizaci strategie:

- Počet obnovených nebo nových objektů zajišťujících vybavenost sídel (občanská vybavenost, služby)
- Počet obnovených nebo nových objektů a ploch zajišťujících vybavenost sídel (zájmové, kulturní a sportovní aktivity)
- Počet km nově budované nebo obnovené infrastruktury
- Počet m² obnovených veřejných prostranství
- Počet obnovených objektů kulturního dědictví
- Počet studií či soupisů kulturního dědictví
- Počet zřízených stálých expozic a muzeí
- Počet km pěších, cyklistických tras, hipostezek
- Počet podpořených mikropodniků
- Počet podpořených obcí a měst
- Počet podpořených neziskových organizací
- Počet nově zřízených pracovních míst

Tabulka 8 Klíčové ukazatele specifické pro region

Klíčový ukazatel	Plánovaná hodnota dle platného SPL	Dosažená hodnota k 30. 6. 2015	% dosažení cílové hodnoty
Počet obnovených nebo nových objektů zajišťujících vybavenost sídel (občanská vybavenost, služby)	2	2	100
Počet obnovených nebo nových objektů a ploch zajišťujících vybavenost sídel (zájmové, kulturní a sportovní aktivity)	8	12	150

Počet km nově budované nebo obnovené infrastruktury	3,4	3,435	101,03
Počet m ² obnovených veřejných prostranství	500	4930	986
Počet obnovených objektů kulturního dědictví	6	8	133,33
Počet studií či soupisů kulturního dědictví	0	2	100
Počet zřízených stálých expozic a muzeí	1	2	200
Počet km pěších, cyklistických tras, hiposteze	5	3,5	70
Počet podpořených mikropodniků	5	9	180
Počet podpořených obcí a měst	10	15	150
Počet podpořených neziskových organizací	9	12	133,33
Počet nově zřízených pracovních míst	2	3,435	171,75

Klíčové ukazatele vycházející z monitorovacích indikátorů se dařilo poměrně dobře naplňovat, ba i značně přesahovat, menší zájem byl pouze u ukazatele Počet km pěších, cyklistických tras, hiposteze.

Tradičně velký zájem byl v oblasti občanské vybavenosti, úprav veřejného prostranství a památek. Obce, ale také neziskové organizace byly projektově připravenější než podnikatelé. Obce mají velký zájem o Fiche a projekty v oblasti zlepšování občanské vybavenosti (dětská hřiště, sportoviště, parkové úpravy, ale i obnovu památek, což svědčí o vhodném zacílení SPL, ale tento zájem mimo jiné vypovídá o dlouhodobém podfinancování obecních rozpočtů.

Naopak nevelký resp. žádný zájem o podporu při naplňování cílů SPL neměli zemědělské podnikatelé, jejichž těžební činnosti a příjmy spočívá v přímých platbách na plochu a zemědělské produkci a nemají tak motivaci k diverzifikaci a další zemědělské činnosti. Pokud někteří investují, pak mají potřebu financovat stavby řádově v několika milionech, což je mimo možnosti SPL.

Stejný nezájem projevili lesnické firmy a vlastníci lesů či dřevařské provozovny. I zde je hlavním důvodem malý objem financí na 1 realizovaný projekt a nízké alokace MAS.

4. Závěry a doporučení

4.1. Soulad použitých monitorovacích indikátorů se sledovanými prioritami a cíli, rovnováha mezi Fichemi dle SPL

Monitorovací indikátory v SPL byly nastaveny s očekáváním, které se nakonec víceméně potvrdilo, takže výsledky odpovídají předpokladu. V uplynulém období nebylo nutné do nich s ohledem na nastavené priority a cíle SPL podstatně zasahovat.

Fiche byly, po provedené aktualizaci a úpravách nastaveny tak, aby více odpovídaly reálným požadavkům a přispívaly k dosažení stanovených cílů. Fiche, které nakonec nebyly žadateli vůbec využity, přesto nepokládáme za nevhodně nastavené. V rámci činnosti MAS a vyhlášených výzev sloužily jako propagace a motivace žadatelů k podávání projektů. Že je nakonec žadatelé nevyužili, je spíše otázkou vnějších vlivů, jak bylo popsáno výše.

Požadovaná rovnováha mezi Fichemi se tedy nakonec nekonala. Jednoznačně byly preferovány Fiche zaměřené spíše na veřejné a neziskové projekty, přesně tak, jak se předpokládalo.

4.2. Míra dosažení cílů

Naplnění cílů strategie bylo z velké míry ovlivněno vnějšími vlivy, které nebylo v silách MAS nějakým způsobem eliminovat.

Ve všech cílech byly realizovány projekty, Částečně se podařilo naplnit cíl 2 Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu, a to v oblasti Doplnění infrastruktury pro cestovní ruch a Propagace vybudované infrastruktury a území MAS. Nejvíce se podařilo naplnit cíl 3 Zlepšení vybavenosti a vzhledu sídel a cíl 4 Obnova historického a kulturního dědictví. Cíl 1 Rozvoj drobného podnikání a služeb na území MAS a jeho propagace a marketing se podařilo naplnit pouze omezeně.

Tabulka 9 Přehled čerpání na jednotlivé Fiche a cíle

	Proplacené projekty		Finanční plán	Plnění finančního plánu	Cíl
	ks	Kč	%	%	Č.
Fiche 1	2	366 207	13	2	1
Fiche 2	0	0	2	0	1
Fiche 3	0	0	0	0	1
Fiche 4	1	415 000	2	2	1
Fiche 5	0	0	2	0	1
Fiche 6	1	311 310	9	2	2
Fiche 7	6	4 323 719	11	23	3
Fiche 8	13	7 987 026	33	43	3
Fiche 9	12	3 456 025	19	18	4
Fiche 10	5	1 598 503	7	9	2
Fiche 11	0	0	1	0	1
Fiche 12	0	0	1	0	1
	40	18 457 790	100	100	

Tabulka 10 Plnění finančního plánu na jednotlivé cíle

Číslo cíle	Název cíle	Proplacené projekty		Finanční plán	Plnění finančního plánu
		ks	Kč	%	%

1	Rozvoj drobného podnikání a služeb na území MAS a jeho propagace a marketing	3	781 207	21	4
2	Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu na území MAS a jeho propagace	6	1 909 813	16	11
3	Zlepšení základních služeb a kvality života na území MAS	19	12 310 745	44	67
4	Zachování a obnova historického a kulturního dědictví na území MAS	12	3 456 025	19	18
		40	18 457 790	100	100

4.3. Doporučení na základě výsledku hodnocení, případné návrhy na úpravu SPL

Při plánování dalšího období je nutné věnovat zvýšenou pozornost integrovaným projektům založeným na spolupráci všech subjektů v území, které mají potenciál ovlivnit nepříznivý stav území a projektů vytvářející pracovní místa bez ohledu na to, zda jde o projekt veřejný či soukromý. V každém případě je nutné dobře a s rozmyslem nastavit monitorovací indikátory a finanční alokace na jednotlivé cíle a průběžně sledovat jejich plnění.

Datum zpracování: 10. 8. 2015

Zpracoval: Bc. Ivana Metelková

